

М-LEARNING ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ІСТОРИЧНИХ ДИСЦИПЛІН У ВИЩІЙ ШКОЛІ

M-LEARNING AT STUDY OF FOREIGN LANGUAGES AND HISTORICAL DISCIPLINES AT HIGHER SCHOOL

Стаття присвячена проблемі використання можливостей мобільного навчання у вищій школі при вивченні іноземних мов та історичних дисциплін. Пропонується поєднувати використання додатків, які є доступними для сучасного студента в його смартфоні, з традиційним навчанням, електронним навчанням. M-learning – навчання за допомогою мобільних пристроїв, яке характеризується гнучкістю, динамічністю, доступністю. Останні роки інформатизація процесу навчання значно поглибилась, тому запровадження m-learning в навчальний процес є актуальною тенденцією. Обмін досвідом між викладачами, які використовують мобільні додатки під час аудиторних занять чи рекомендують їх своїм студентам для виконання домашніх завдань, дозволить накопичити необхідну інформацію та зробити впровадження подібних інновацій більш організованим. Це дозволить підвищити показники ефективності навчального процесу у закладі освіти. Серед переваг мобільного навчання можна підкреслити гнучкість, доступність, економність, портативність, можливість побудови індивідуальної освітньої стратегії. Серед недоліків слід підкреслити ускладнення контролю за результатами, індивідуальне несприйняття такої форми здобувачами, відсутність необхідних мобільних додатків для більш широкого їх використання при вивченні окремих предметів. Врахування переваг та недоліків m-learning, гармонійне поєднання різних форм навчання, методів, технологій та засобів урізноманітнює, осучаснює освітній процес, мотивує студентів на нові досягнення, вдосконалює викладацьку компетентність. Особливо актуальним є використання мобільних додатків в умовах дистанційного навчання, військового стану, пандемії. Автори статті наголошують, що m-learning не повинен повністю замінити інші форми навчання, тому що має обмеження та недоліки. Але використання смартфона чи планшета студента в навчальних цілях зробить освітній процес більш цікавим та сучасним. У статті пропонується огляд окремих мобільних додатків для вивчення іноземних мов та історичних дисциплін.

Ключові слова: m-learning, мобільне навчання, мобільний додаток, дистанційна

форма освіти, іноземна мова, історичні дисципліни.

The article is devoted to the problem of using the opportunities of mobile learning in higher education while studying foreign languages and historical disciplines. It is proposed to combine the use of applications, which are available on modern students' smartphones, with traditional training and e-learning. M-learning is learning with the help of mobile devices which is characterized by flexibility, dynamics, accessibility. In recent years the informatization of the learning process has deepened significantly, therefore the introduction of m-learning into the learning process is a relevant trend. The exchange of experiences between teachers who use mobile applications during classroom classes or recommend them to their students for homework will allow to accumulate the necessary information and make the implementation of such innovations more organized. This will increase the efficiency of the educational process at the educational institution. Among the advantages of mobile learning one can emphasize flexibility, accessibility, economy, portability and the possibility of building an individual educational strategy. Among the shortcomings, the complexity of monitoring the results, the individual non-acceptance of this form by the applicants, the lack of the necessary mobile applications for their wider use when studying foreign languages and historical disciplines should be emphasized. Taking into account the advantages and disadvantages of m-learning, the harmonious combination of different forms of learning, methods, technologies and tools diversify, modernize the educational process, motivate students to new achievements, improve teaching competence. The use of mobile applications is especially relevant in conditions of distance learning, martial law and a pandemic. The authors of the article emphasize that m-learning should not completely replace other forms of education, because it has limitations and disadvantages. But using a student's smartphone or tablet for educational purposes will make the educational process more interesting and modern. The article offers an overview of some mobile applications for learning foreign languages and history.

Key words: m-learning, mobile learning, mobile application, distance form of education, foreign language, historical disciplines.

УДК 378.147

DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/57.2.15>

Хорошайло О.С.,

канд. пед. наук,
доцент кафедри психології
та суспільно-гуманітарних наук
Закладу вищої освіти «Міжнародний
науково-технічний університет
імені академіка Юрія Бугая»

Кочергіна С.С.,

канд. філол. наук,
доцент кафедри загальноосвітніх
дисциплін
Товариства з обмеженою
відповідальністю «Технічний
університет «МЕТІНВЕСТ
ПОЛІТЕХНІКА»

Яковенко Ю.Л.,

канд. іст. наук,
доцент кафедри філософії
та соціально-політичних наук
Донбаської державної
машинобудівної академії

Постановка проблеми в загальному вигляді.

Останні роки принесли Україні багато випробувань, серед яких пандемія вірусу Ковід-19, яка забрала із собою сотні тисяч життів по всьому світу. Карантинні обмеження вплинули на навчальний процес та навчальне середовище, які перемістились у віртуальний простір. Вчителі та викладачі швидко адаптувались до дистанційного навчання, оволоділи необхідними інструментами, почали використовувати Zoom, Google Meet, Google Classroom,

Viber та інші додатки, програми, які допомагають працювати зі здобувачами освіти, підтримувати з ними постійний зв'язок та забезпечувати безперервний процес навчання та розвитку. 2023 рік приніс нові випробування (війна та військовий стан, евакуація, зміна місця проживання, необхідність адаптації, стрес) та продовження навчання в дистанційному режимі. Тому питання вдосконалення методики дистанційної освіти, запровадження інновацій, підвищення ефективності такої форми

навчання залишаються актуальними. Важливим аспектом викладацької діяльності є підвищення рівня вмотивованості самих здобувачів освіти, активності, відповідальності в процесі отримання знань та їх практичного застосування. Одним із шляхів активізації навчального процесу, його урізноманітнення є використання мобільних додатків в освітніх цілях.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. M-learning як сучасна тенденція в освіті активно обговорюється у вітчизняній та зарубіжній науковій літературі. Навчання за допомогою мобільних пристроїв розглядається як окрема проблема або в контексті аналізу електронного навчання. Дослідники аналізують сутність поняття «m-learning», його головні ознаки, переваги, недоліки, діляться власним досвідом. Мобільне навчання розглядається як інструмент для самоосвіти та додаток до традиційного навчання при вивченні окремих дисциплін [1-10].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Цікавою залишається проблема доцільності використання m-learning в конкретних умовах, в конкретному середовищі, а також аналізу результатів змішаного навчання. Оскільки ефективність навчання залежить від багатьох факторів, то актуальним стає накопичення досвіду викладачів по впровадженню інновацій, які відповідають потребам часу. Обмін такою інформацією з урахуванням вікових та інших особливостей здобувачів освіти, специфіки предмета можуть дати цінний матеріал для вдосконалення навчального процесу, його осучаснення.

Мета даної статті – проаналізувати використання можливостей m-learning у вищій школі при вивченні іноземних мов та історичних дисциплін.

Виклад основного матеріалу. Оскільки молодь часто використовує смартфони та планшети для розваг та спілкування, то можна запропонувати їм використовувати їх і в навчальних цілях. Звичайно, що вони не замінять живого спілкування під час дискусій, конференцій, ділових ігор, не замінять проблемних чи дослідницьких завдань, але допоможуть попрацювати з іншомовною лексикою чи історичними датами та фактами. Особливо в умовах дистанційної освіти, карантину чи військового стану, коли молодь відірвана від звичних умов життя та знаходиться у стані стресу, мобільні освітні додатки допоможуть вирішувати одразу декілька проблем: допомога у навчанні, відволікання від негативних подій дійсності завдяки ігровій формі, яскравому інтерфейсу, створенню ситуації успіху. Використання однокласниками чи одногрупниками одного і того ж додатку додають тему для спілкування та підтримки постійного зв'язку.

M-learning передбачає отримання знань за допомогою мобільних пристроїв та додатків. Ця система гнучка і доступна, актуальна та цікава для всіх. Навчання за допомогою мобільних

додатків стає персоналізованим, відкриває можливості для самостійного планування і реалізації плану навчальної діяльності. Створено велику кількість спеціальних програм для мобільних пристроїв, за допомогою яких можна навчатись або підвищувати кваліфікацію, проходити тестування, читати електронні видання, слухати аудіо-лекції, дивитись навчальні відео-матеріали [4, с. 128]. При цьому той, хто навчається, не прив'язаний до якогось місця чи часу [1, с. 376].

Сьогодні m-learning широко використовується у вищих навчальних закладах по всьому світу, оскільки пропонує зручний, гнучкий і економічно ефективний спосіб доступу до освітнього контенту та ресурсів.

M-learning, або мобільне навчання, існує з початку 2000-х років, тобто вже з часу, коли були випущені перші мобільні телефони та планшети. Спочатку ці пристрої використовувалися в основному для зв'язку, але незабаром стали настільки потужними, що їх почали використовувати і в освітніх цілях. На першому етапі мобільні пристрої стали в нагоді в процесі доставки навчального контенту, наприклад, лекцій, інших текстів. Але з часом в процес навчання були включені інтерактивні дії, наприклад, вікторини, симуляції та ігри. Сьогодні m-learning використовується в університетах по всьому світу, щоб доповнити традиційне навчання в аудиторії та надати студентам легкий доступ до навчальних матеріалів. Він став важливою частиною процесу навчання і продовжує швидко розвиватися та вдосконалюватися. Хронологічно дослідження можливостей використання мобільних пристроїв в освіті можна поділити на три фази: перша фаза – це зосередження на пристроях та їх можливостях; друга фаза – це зосередження на мобільному навчанні поза класом, в позаурочний час для відпрацювання вмінь та закріплення знань; третя фаза – це зосередження на мобільності учня, на перевагах існуючих програм і додатків, на гнучкості мобільного навчання [5].

За словами дослідників Х. Фомбони, М. Паскуалья-Севільяни та М. Гонсалеса-Відегарая, m-learning пропонує такі можливості та інновації, як більш широкий та різноманітний доступ до інформації, збільшення кількості неформальних та ігрових заходів, знакове віртуальне членство та мережі дружньої взаємодії в рамках нових шкал цінностей [6].

Звичайно, що навчання за допомогою мобільних додатків не є і не може бути основним для здобувача освіти у вищому навчальному закладі, не скасовує читання підручників, художньої літератури, наукових статей, виконання дослідницьких проектів, але навчальний процес таким чином стає більш сучасним та зрозумілим для молоді.

M-learning – це форма електронного навчання, яка спеціально розроблена для мобільних

пристроїв. Цей тип навчання значно полегшує співпрацю між студентами та викладачами. Використання мобільного навчання в університетах має численні переваги, включно з більшою залученістю, ефективнішою подачею контенту та більшою гнучкістю процесу навчання.

Мобільні пристрої в звичайних класах можуть бути використані для покращення навчання, орієнтованого на здобувачів освіти, групової співпраці між здобувачами за допомогою комунікаційних додатків, інтерактивних дисплеїв, кодів швидкого реагування [7] та відео-функцій [8]. Існуючі мобільні технології можуть з часом замінити громіздкі ресурси, такі як підручники, наочні посібники та презентаційні технології [9].

Інтерактивна та багаторежимна технологія дозволяє студентам взаємодіяти з інформацією та використовувати її. Доступ до занять у класі та інформації на мобільних пристроях забезпечує безперервність навчання всередині класу та за його межами [10].

В огляді літератури, проведеному FutureLab, дослідники виявили, що поліпшення комунікації, співпраці та розуміння ідей чи концепцій було результатом застосування саме мобільних технологій [10].

M-learning включає безліч різних форм навчання. В широкому сенсі можна визначити цей вид навчання як процес пізнання та набуття вмінь успішно діяти в нових та мінливих контекстах, включаючи навчання на роботі та через неї, за допомогою мобільних пристроїв. Деякі дослідники наголошують на тому, що одним з результатів запровадження мобільного навчання стає зміна поведінки та менталітету студентів [1, с. 376].

Мобільні програми стають все більш популярними в процесі вивчення іноземних мов, оскільки пропонують зручний і доступний спосіб навчання. На даний момент існують безліч програм, яку пропонують різні варіанти побудови навчальної стратегії від засвоєння базової лексики та граматики до більш глибоких знань та вмінь. Мобільні додатки також можна використовувати для тренування розмови та вимови з носіями мови, а також доступно кілька додатків для обміну мовами.

M-learning можна ефективно використовувати в процесі самостійного вивчення іноземної мови, а також як доповнення до традиційного навчання в класах чи аудиторіях. Є безліч чудових онлайн-додатків для мобільних пристроїв, які допомагають бажаним зробити свій процес оволодіння англійською чи будь-якою іншою мовою більш яскравим, цікавим та ефективним. Розглянемо декілька, які самі студенти визначили як найбільш результативні.

1. Duolingo – популярна та загальновідома програма, яка пропонує комплексний підхід до вивчення іноземної мови. Студенти можуть

використовувати її для вивчення правил англійської граматики, тренування вимови та розширення словникового запасу. Додаток в процесі роботи швидко виявляє помилки студентів, дає поради стосовно їх виправлення та уникнення в процесі подальшого навчання. Обраний курс логічно та раціонально поділений розробниками на етапи з контрольними точками за принципом збільшення складності завдань.

2. Memrise – ще один корисний додаток, який зосереджується на розширенні словникового запасу та довгостроковому запам'ятовуванні. Він пропонує широкий спектр вправ, які допоможуть закріпити іноземні слова в пам'яті надовго.

3. Busuu – чудовий додаток для вивчення англійської мови, оскільки він надає інтерактивні аудіо- та відеоуроки.

4. LinguaLeo – освітня платформа, на якій зібрано різноманітні матеріали – відеоролики, аудіоматеріали, статті, інтерв'ю. Основним її сховищем є офіційний сайт, на якому розміщені різноманітні освітні тренінги, відео та навчальні курси, включаючи і платні. Є мобільний додаток з широкими навчальними можливостями. Здобувач отримує індивідуальний план свого навчання в залежності від його здібностей, вмінь, а також потреб.

5. Tandem – одна з багатьох програм для мовного обміну. Концепція її полягає в об'єднанні людей, які вивчають англійську мову як іноземну, із мовцями, які вільно володіють англійською та намагаються відповідно вивчити рідну мову цих учнів. Tandem дає можливість студентам попрактикуватись у спілкуванні з носіями англійської мови.

6. EnglishCentral – це чудовий додаток для відпрацювання англійської вимови. Він містить ряд аудіо- та відеоуроків, а також вікторин і тестів, які допомагають студентам удосконалити англійську.

7. Quizlet. В процесі своєї викладацької діяльності одним з авторів даної статті широко використовувався цей додаток. В ньому викладач може створити необхідні йому флешкартки зі словами з тих тем, що вивчаються студентами, або знаходити та використовувати вже готові. Також програма пропонує кілька видів тренажерів для перевірки перекладу, написання, розуміння на слух. У режимі заучування формується індивідуальна стратегія навчання, яка передбачає певну послідовність вивчення різних модулів та їх наповнення. За результатами виконання плану вивчені слова групуються за рівнем оволодіння ними. Ігри типу Live доступні у платній версії. У цьому випадку викладач може створювати будь-які матеріали, використовуючи власні аудіозаписи, діаграми, зображення, роблячи розширене форматування тексту. Quizlet спрощує з одного боку та вдосконалює з іншого процес засвоєння іншомовної лексики. Окрім перекладів, є ігри на знання антонімів, синонімів, ідіом, словотвору і т.п.

Отже, в процесі вивчення іноземної мови за допомогою мобільних додатків студенти отримують доступ до різноманітних навчальних матеріалів, тренажерів, можливість спілкуватись з носіями мови, викладачами, іншими здобувачами освіти в будь-який час і в будь-якому місці. Таким чином забезпечується безперервність, динаміка навчального процесу, недоступна в традиційному класі.

Але слід зауважити, що на даний момент не існує такої програми, яка б дозволяла ідеально відпрацювати всі мовні навички. Кожна програма має свої переваги й недоліки, тому краще в процесі вивчення мови поєднувати кілька ресурсів, різні методики та форми навчання, враховуючи можливості та побажання усіх учасників освітнього процесу. Вивчення англійської за допомогою мобільних додатків є зручним, захоплюючим, різноманітним, систематичним, ефективним. Однак викладачу, який використовує m-learning, важко контролювати результати в межах всієї групи здобувачів освіти (результат фіксується в гаджеті кожного студента), окремі студенти за своїми індивідуальними особливостями можуть відставати від одногрупників. Крім того, цей вид навчання залежить від стану та технічних характеристик пристрою, якості інтернету.

Система m-learning може бути використана і в процесі вивчення або повторення подій вітчизняної чи світової історії. При підготовці до ДПА, ЗНО, НМТ (якщо обрана історія України) можна скористатись відповідними додатками. Їх можна умовно поділити на три групи:

1) повна інформація для підготовки до ЗНО (теорія, практика, картосхеми, фото);

2) лише практична складова у вигляді тестів різного типу;

3) тренування окремого елемента для підготовки (лише впізнати діяча або архітектурну пам'ятку, витвір мистецтва, потренувати дати).

Повні версії цих додатків частіше є платними, але вони зручні, дозволяють досягнути поставленої мети при належному рівні відповідальності та дисциплінованості користувача, фіксують досягнення. Теорія у першій групі додатків пропонується по темах відповідно до програми зовнішнього незалежного оцінювання. Завдання поділяються на декілька типів. Перший тип дозволяє тренувати знання дат та основних подій з історії України. Можливість багаторазового проходження тестів дозволяє повертатись до тих тем, які ще не засвоєні, відповідного, до повного їх засвоєння. Питання типу «Вірю/Не вірю» дозволяють перевірити та закріпити знання. Важливою допомогою є завдання третього типу, де необхідно впізнати історичного діяча. Але для цього можна завантажити ще один додаток – на розпізнавання видатних особистостей з історії України. Обов'язковим елементом підготовки є робота з картосхемами.

Додатки високо оцінені користувачами, отже, багаторазове повторення та залучення різних видів пам'яті допомогли в досягненні поставленої абітурієнтом мети.

Студентам подібні додатки з підготовки до ЗНО та ДПА теж стануть у нагоді, враховуючи, що частина інформації з часом забувається. При вивченні у вищому навчальному закладі курсів «Історія України», «Історії культури» або інтегрованого курсу «Історія України та української культури» можна використовувати згадані додатки при підготовці до контрольних робіт, тестів або вікторин, тренувати або перевіряти знання дат, впізнавати історичних діячів, запам'ятовувати культурні пам'ятки, працювати з картами.

Всесвітня історія також представлена у вигляді мобільних додатків для усіх, хто нею цікавиться. Школярам пропонується цей предмет по класах для тренування дат та подій. Додатки містять тестові завдання, карти та ілюстрації.

Студенти, які за своїми навчальними програмами мають вивчати всесвітню історію (майбутні історики, політологи), можуть використовувати інші додатки. Серед них можна виділити «мобільні енциклопедії» та «журнали в телефоні».

Додаток «BBC History Magazine» – це можливість читати статті з журналу з відповідною назвою. Тематика різноманітна, статті доступні англійською мовою, отже, одночасно з отриманням нової інформації історичного характеру можна тренувати англійську. Пошук дозволяє знайти архівні статті про той історичний період або особу, які цікавлять користувача найбільше. Додаток містить матеріали від давнини до сучасності. Це означає, що він максимально корисний для тих, хто цікавиться подіями минулого в країнах світу. Здобувач освіти за допомогою цього додатку розширює кругозір, може поділитись з іншими набутими знаннями під час проблемних лекцій чи семінарів. Також він може, зацікавившись змістом прочитаної статті з додатку, дізнатись про події, описані в ній, з інших джерел, тобто розпочати дослідницьку роботу, підготувати проект, потім виступити з доповіддю.

Платний додаток «World History» побудований як хронологічне викладення основних тем та подій всесвітньої історії від давнини до наших днів. Зручний в користуванні та насичений інформацією, схожий на мобільну енциклопедію, яка завжди під рукою. Він допоможе краще орієнтуватись в історичних подіях, дізнатись про видатних історичних діячів, зібрати на екрані смартфона важливі події конкретного року. Більш повну картину історичного розвитку країн світу можна отримати, завантаживши також додаток «World History Atlas», тобто бачити події із зазначенням їх дат і на карті. Ці додатки допоможуть здобувачу освіти підготуватись до іспиту, почуватись більш впевнено на опитуваннях під час занять.

Додатки іншого характеру пропонують лише тести з всесвітньої історії у вигляді цікавої гри, вікторин та тестів. Вони можуть стосуватись подій та явищ з усіх сфер життя (економіка, політика, культура), а можуть бути присвячені лише культурним пам'яткам чи персоналіям.

«World History Quiz» – англomовний додаток з вікторинами на історичну тематику для тих, хто вже має достатньо знань та хоче їх перевірити. Різноманітні типи завдань та ігрова форма роблять його корисним та зручним. Подібними додатками є «History Trivia Quiz» та «Світова історія: Вікторина».

Додатковою допомогою при вивченні всесвітньої історії можуть стати наступні додатки, які є у Інтернет-магазині:

– «Відомі люди: Вікторина-гра», яка містить 465 відомих людей з різних країн та різних історичних періодів, серед яких науковці, письменники, художники, композитори;

– «Сьогодні в історії», додаток, який допоможе зорієнтуватись у пам'ятних датах та закріпити історичні знання;

– «Історичний календар»;

– «Документальні фільми з історії» та інші.

M-learning стає актуальною тенденцією в освіті XXI століття. Після апробації інновацій цікавим є обмін досвідом між викладачами, які включають в освітній процес нетрадиційні компоненти, наприклад, навчання за допомогою мобільних додатків. Аналізуючи наукову літературу, власний досвід та досвід колег, автори статті вважають, що m-learning має ряд переваг:

– доступність (користувач може перебувати в будь-якому місці, де є доступ до інтернету та можливість зарядити свій гаджет);

– індивідуальний графік, коли здобувач освіти може заходити в свій додаток тоді, коли зручно, є можливість та бажання, а також користуватись ним стільки, скільки йому потрібно;

– індивідуальний план (користувач підбирає певну кількість мобільних додатків, з яким може працювати в цей період ефективно, на високий результат);

– економність (навіть платні мобільні додатки не коштують занадто дорого, є вибір безкоштовних додатків та безкоштовних версій, бюджетні смартфони дозволяють користуватись більшістю з них);

– портативність та контекстна чутливість (смартфони чи планшети не займають багато місця в сумці, їх легко переносити, брати з собою; вони можуть збирати та зберігати дані, необхідні в процесі навчання, фіксувати рівень досягнень, нагадувати про необхідність повторення уроку чи проходження нового матеріалу);

– гнучкість, можливість поєднання навчання з роботою, іншими формами навчання, стажуванням і т.п.

Звичайно, що слід сказати і про недоліки m-learning. Це:

– відсутність прямого та живого спілкування (але цей недолік ліквідовується за допомогою офлайн чи онлайн-зустрічей викладача зі своїми студентами, учнями, оскільки m-learning є лише доповненням до основного навчання);

– додаткові витрати часу на пошук та вивчення тих чи інших додатків (компенсується за рахунок зменшення повторення здобувачами освіти простих іншомовних слів чи важливих дат, які будуть відпрацьовані за допомогою додатків; здобувачі легко адаптуються та швидше будуть орієнтуватись в тому матеріалі, який вони вже добре опрацювали за допомогою свого смартфона);

– відсутність можливості внесення змін у додатки (компенсується за рахунок інших форм робіт, які пропонує викладач);

– відсутність необхідних корисних додатків, які варто було б розробити (наприклад, мобільну хрестоматию історичних джерел по темах, яка містила б тексти договорів, статистичні дані, укази та постанови, фотографії, життєві історії, спогади, уривки з листів, щоб аналізувати та розбирати їх і вдома, і під час практичних занять);

– ускладнення контролю результатів, відстежування досягнень усієї групи тощо (викладач в цьому випадку має розробити свою систему контролю, працювати додатково під час консультацій з тими студентами, які відстають від інших, мають низькі результати).

Отже, використання мобільних пристроїв в освітніх цілях є актуальною тенденцією, це осучаснює процес навчання. Студенти позитивно сприймають використання викладачем сучасних технічних засобів під час занять (інтерактивні дошки, ноутбуки з проекторами, спеціальні програми). Це стосується смартфонів та планшетів. Змішане навчання передбачає використання традиційного та інноваційного підходів до навчання, дає кращі результати. M-learning не замінює, а урізноманітнює навчальний процес, створює нові можливості. Врахування його переваг та недоліків дозволяє викладачу побудувати власну систему навчання в кожній окремій групі та досягати кращих результатів. M-learning може бути використаний в процесі вивчення іноземних мов та інших предметів. Необхідно зауважити, що цей вид навчання може стати корисним інструментом в процесі навчання студентів з особливими потребами.

Висновки. Використання мобільних додатків при вивченні іноземних мов та історії дозволяють активізувати та урізноманітнити навчальний процес, зробити його більш насиченим, спростити вивчення іншомовної лексики чи історичних подій. Навчальні мобільні додатки можуть бути неймовірно корисними для сучасних студентів вищих навчальних закладів. Вони забезпечують

зручний спосіб отримати доступ до матеріалів курсу, знайомитись з лекційним матеріалом, навчальними програмами, завданнями в зручний час. Багато програм та додатків пропонують такі функції, як сповіщення в реальному часі, робота з картками, тести та аудіозаписи, збереження результатів, цілодобовий доступ. Мобільні додатки також можуть допомогти студентам бути більш вмотивованими, відповідальними, організованими, постійно моніторити перелік завдань та їх виконання, відстежувати свій прогрес, ставити цілі. При досягненні цілей створюється ситуація успіху, яка мотивує рухатись далі. Крім того, багато навчальних програм для мобільних пристроїв пропонують такі інтерактивні функції, як віртуальне навчання, онлайн-навчальні групи та дошки обговорень, що дозволяє студентам співпрацювати та отримувати відгуки від однолітків. Освітні мобільні програми можуть бути чудовим інструментом, який поєднується з традиційним навчанням та покращує загальний результат, сприяє вдосконаленню вмінь, розширенню кругозору, лексичного запасу і т.д. Вони привчають систематично працювати самостійно. Переваги m-learning дозволяють викладачу будувати викладацьку діяльність як синтетичну, багатокомпонентну. Недоліки вимагають урахування специфіки предмету, наявних ресурсів та засобів, індивідуальних та групових особливостей здобувачів освіти, їх технічних можливостей.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Кабаль М. В. M-learning як різновид дистанційного навчання *Молодий вчений*. 2020. № 3(79). С. 375-378. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/1699/1665> (дата звернення 22.02.2023).
2. Горбатюк Р. М., Тулашвілі Ю. Й. Мобільне навчання як нова технологія вищої освіти. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія «Педагогіка, соціальна робота». 2013. Вип. 27. с. 31-34.
3. Рогульська О. О. M-learning як інноваційна технологія у навчанні іноземної мови. *Збірник науковий праць «Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми»*. Київ-Вінниця, 2016. Вип. 45. С. 318-321.
4. Кадемія М. Ю. Використання інформаційних технологій навчання. *Теорія і практика управління соціальними системами*. 2013. № 3. С. 125-132.
5. Cochrane Th. A Summary and Critique of M-Learning Research and Practice. New York : Routledge, 2013. 680 p. ISBN 9780415503693.
6. Fombona J., Pascual-Sevillano M., s; González-Videgaray M. M-learning and augmented reality: A review of the scientific literature on the WoS repository. *Comunicar*. 2017, 1 July. № 25 (52): p. 63–72. URL: file:///C:/Users/jully/Downloads/10.3916_C52-2017-06-english.pdf (дата звернення 17.02.2023).
7. Yfantis V., Kalagiakos P., Kouloumperi C., Karampelas P. Quick response codes in E-learning. *International Conference on Education and e-Learning Innovations*. 2012. 1 July. URL: <https://www.semanticscholar.org/paper/Quick-response-codes-in-E-learning-Yfantis-Kalagiakos/3dbce61aee8916895679b477eb8918ad9b421cc0> (дата звернення 18.02.2023).
8. Murray O., Nicole O. Teaching and Learning with iPads, Ready or Not? *TechTrends*. 2011, November–December. № 55 (6). p. 42–48. URL: https://www.researchgate.net/publication/257692789_Teaching_and_Learning_with_iPads_Ready_or_Not (дата звернення 21.02.2023).
9. 7 things you should know about mobile apps for learning. *Educause Learning Initiative*. 2010, May 4. URL: <https://library.educause.edu/resources/2010/5/7-things-you-should-know-about-mobile-apps-for-learning> (дата звернення 21.02.2023).
10. Naismith L., Lonsdale P., Vavoula G., Sharples M. Literature Review in Mobile Technologies and Learning: Report 11. *FutureLab*. 2004. URL: <https://www.nfer.ac.uk/publications/futl15/futl15.pdf> (дата звернення 15.02.2023).